

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Η ευγένεια και η ανθρωπιά του Σπύρου Ευαγγελάτου

Κάθε ομιλητής έβαλε την ψηφίδα του. Άλλος περιέγραψε τη χαρακτηριστική κίνηση των χεριών του, το γεγονός ότι συνήθιζε να φοράει γραβάτα στις πρόβες, ακόμη και με καλοκαιρινό πουκάμισο –«αστική συνήθεια»–, το ασίγηστο πάθος του, το κούμπου του, την επτανησιακή τρέλα του, που παρέσυρε τους πάντες, τη νεανική φρεσκάδα του έως το τέλος. Έως τον Ιανουάριο του 2017, που έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 77 ετών.

Όταν ολοκληρώθηκε η βραδιά για την παρουσίαση της τιμητικής έκδοσης του **Μορφωτικού Ιδρύματος** της **Εθνικής Τραπέζης**, την περασμένη Δευτέρα στο Αμφιθέατρο στην Πλάκα, ο Σπύρος Ευαγγελάτος ήταν ανάμεσά μας. Πίσω στο ηλεκτρολόγειο, ή στην πρώτη σειρά, και παρακολουθούσε μαζί μας. Είχε πλήρως «αποκατασταθεί» η μορφή του, με τα ανασπκωμένα μανίκια και τα ατίθασα μαλλιά, που συνόδευαν, λες, την κίνηση ενός διευθυντή ορχήστρας. Σαν τη φωτογραφία που επέλεξαν για το σκληρόδετο εξώφυλλο του εξαιρετικού, «συλλεκτικού» (ως προς τη σημασία του) τόμου - λευκώματος του **MIET** (σε επιστημονική επιμέλεια Παναγιώτη Μιχαλόπουλου, Χριστιάννας Ματζουράνη), με κείμενα και πλούσιο αρχειακό υλικό από το 1962 έως το 2017. Κατάμεστο το θέατρο από ανθρώπους που συνεργάστηκαν μαζί του, τον γνώριζαν ή ωρίμασαν ως θεατές μέσα από τη σκηνοθετική δουλειά του. Παρούσα και η Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Οικοδέσποινα, πολύ συγκινημένη, η κόρη του, σκηνοθέτις Κατερίνα Ευαγγελάτου. Η ατμόσφαιρα είχε κάτι συνεκτικό εκτός από συναισθηματικά φορτισμένο. Η εκ των υστέρων αναφορά, οι βραδιές «μνήμης», έχουν μια αγιογραφική διάθεση. Ο εκάστοτε εκλιπών είναι πάντοτε «μοναδικός». Και, εν μέρει, ισχύει αυτό. Όμως, οι διαδρομές σκέψης και αφηγήσεων όλων των ομιλητών απέφυγαν την ακαδημαϊκή σπουδαιοφάνεια και στάθηκαν σε μια παιγνιώδη πλευρά του χαρακτήρα του. Του «μεγάλου παιδιού», που δεν δίσταζε να μιμηθεί φωνές ζώων, να γελάει δυνατά, να μετατρέπει την πρόβα σε γιορτή, να αφήνει να αναβλύσουν ελεύθερα η ευγένεια και η ανθρωπιά του, να δίνει ψήφο εμπιστοσύνης στον ηθοποιό με τον τρόπο που του απευθυνόταν, να γεμίζει τον χώρο με αυτή τη σπάνια κατάφραση ζωής. Τόσο οι καλλιτέχνες (ο Λουκάς Καρυτινός, ο Δημήτρης

Καταλειφός, η Νικαίτη Κοντούρη, η Ζωή Ρηγοπούλου, ο Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης και ο Νικόλαος Παπαγιάννης) όσο και οι πανεπιστημιακοί (όπως ο Νάσος Βαγενάς ή η Χρύσα Μαλτέζου – απύσασα η ίδια, διάβασε το κείμενό της ο **Κώστας Κωστής**) θυμήθηκαν ιστορίες που φώτισαν μια ζωή με ποικίλους ρόλους: σκηνοθέτης θεάτρου και όπερας, με στιβαρή φιλολογική αρματοωσιά, μουσικές γνώσεις, ερευνητής, πανεπιστημιακός δάσκαλος, άφησε πίσω του όχι μόνο αναμνήσεις αλλά και 95 θεατρικά προγράμματα, σημεία αναφοράς, μια πολύτιμη βιβλιοθήκη. Δεν ήταν μόνον η «εύστοχη παρεμβατική ματιά του», αλλά και η αμετακίνητη δέσμευσή του στους στόχους του. «Το μεγάλο μου ελάττωμα είναι ότι είμαι πείσμων. Το μεγάλο μου προτέρημα ότι είμαι, και πάλι, πείσμων!» έλεγε περιπακτικά.

Ο Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

Πενήντα πέντε χρόνια σκηνικής τέχνης σε ένα λεύκωμα, του MIET, και μια πυκνή σε συναισθήματα βραδιά.

υπέγραψε παραστάσεις ιστορικές και άλλες λιγότερο επιτυχημένες – αλίμονο όμως αν οι περισσότερες από 200 σκηνοθεσίες του, σε 55 παραγωγικά χρόνια, ήταν όλες «σπουδαίες». Δεν θα ήταν μόνο ισοπεδωτικό, θα αδικούσε και τη χαρισματική, εκρηκτική, προσωπικότητά του. Μαζί με τον στενό φίλο του και συνοδοιπόρο, σκηνογράφο Γιώργο Πάτσα, δημιούργησαν κόσμους, βάθυναν και διεύρυναν τον ορίζοντα της σκηνικής τέχνης στη χώρα μας, μας έκαναν καλύτερους, πιο υποψιασμένους και απαιτητικούς θεατές. Από τη βραδιά κρατάμε την εικόνα που μετέφερε η Χρύσα Μαλτέζου: Βενετία, καλοκαίρι, ύστερα από σκληρή μελέτη, ανοίγει το παράθυρο πάνω από το κανάλι και αρχίζει να απαγγέλει Ερωτόκριτο και Αμλετ. Οι γονδολιέρηδες σταματούν να τον ακούσουν, χωρίς φυσικά να καταλαβαίνουν τι λέει, και σε λίγο αρχίζουν να τραγουδούν καντσονέτες. Η «βραδιά» εκείνη έκλεισε με χειροκροτήματα και επευφημίες: «Μπράβο, μπραβίσιο, μαέστρο!».